

fornøielse, og det gaar ikke an, ikke paa nogen Maade. Det er den væsentligste Indvending, jeg har mod Sagen. Jeg benytter Leiligheden til at udtale Ønsket om, at det snart maatte blive gjort til Pligt for Officerer som for Underofficerer, at de altid skulle bære Uniform; Ændringsforslaget vil da, selv om det kommer ind i Loven, ikke faae nogen Betydning. Det andet Ændringsforslag bestemmer, at der i Stedet for „Hæder“ skal sættes „Ærbødighed“. Jeg skal ikke opholde mig ved dette Forslag, som jeg selvsølgelig stemmer imod, men skal gaa over til at motivere det følgende Ændringsforslag, som jeg i Forening med flere andre Medlemmer har tilladt mig at stille, om at „Hæder“ skal rettes til „Respekt“. Det har sin store Betydning, at Ord, som have vundet Ævnd, og som have en bestemt Mening, om hvilken Snægen er i Tvivl, og som ere blevene tilvante i Militæretaten, bevares. Enhver i Militæretaten ved, hvad „Respekt“ er; hvorfor da ombytte det med et Udtryk, der, som den ærede Minister ved Sagens første Behandling oplyste om, havde givet Anledning til, at Ministeren i hende en halv Time havde siddet og set paa § 69 uden at kunne forstaa Meningen. Men er da dette Udtryk, som er brugt, tilstrækkelig betegnende for, hvad vi hidtil have villet udtrykke ved Ordet Respekt? Subordinationsanordningen af 1792 siger, at „en Følge af Subordinationen og et Middel til sammens Haandhævelse er Respekten, hvilken bestaar ubi Agtelse, Kjærlighed og Ærbødighed af Undergivne imod Foresatte“. Hvorfor ikke beholde et Udtryk, der er langt mere fylldigt end det Nye, man har valgt? Men de Herrer ville maaske møde med den Indvending, at man kan ikke kommandere Folk til at have Agtelse, Kjærlighed og Ærbødighed, det er rent umuligt. Ja, det er rent umuligt, det skal jeg indrømme, det kan man ikke kommandere Folk til. Men hvad er Opgaven for den Foresatte? Det er at vinde de Undergivnes Agtelse, Ærbødighed og Kjærlighed, og hvor Forholdene ere, som de skulle være, der kommer Respekten af sig selv, og der har man let ved at opretholde den. De Herrer ere for tilbøielige til at kaste Alt over Bord, hvad der paa en eller anden Maade synes at støde, fordi de ere for tilbøielige til at se det Hele med de folkelige Hensyn for Die og ville saa nødig se Forholdene med vore Dine. Enhver Officer betragtes, som jeg tillod mig at sige igaar, som hørende til et Laug og er blind. Men hvorfor skalde vi ikke gjøre, hvad Anordningerne ligefrem foreskrive os? Og hvad foreskrive disse os lige overfor de Undergivne? Jeg skal tillade mig at oplæse en Paragraf af Subordinationsanordningen, som nærmere forklarer, hvad det er, vi have at gjøre, og naar de Herrer have hørt denne Paragraf, ville de sige: Ja, det er rigtigt, det kunne vi godt underskrive. Men kunne de Herrer gjøre det, saa maa de ogsaa kunne finde dem i Ordet Respekt uden at stødes af Ordet.

§ 4 i Subordinationsreglementet af 1792 siger: „Ingen Militær man ansee Subordinationen og dennes strengeste Haandhævelse for en slavisk Undergivenhed; men som det eneste Middel til hans Pligts Opfyldelse, og sin egen Æres Fremme, som det, der beforder en nøyagtig Orden, ubi hurtigt og uden Indsigelse at udføre hvad der befales, utvungen og tillidsfuld Enighed, og Overeensstemmelse mellem ethvert enkelt Medlem af Standen til Tjenestens Bedste, og subkommen Overbeviisning om, at Regimentet har, og stræber at vedligeholde Bor særdeles Agtelse, ved Orden, Bindelighed, Ærefærdighed, Mandighed og Stædighed. Denne Lænkemaade har de ældre og høyere Foresatte under Tjenesten at gjøre almindelig blandt de Undergivne; saa vil Tvangsmidler blive unødvendige, enhver fra den Høyeste til den Laveste ey allene nøyagtig fuldbyrde, hvad ham paa-ligger, men endog gjøre sig beqvem til høyere Charger, for med større Gode at kunne befordre og blive deeltagende i den særdeles Ære, som disse Pligts Opfyldelse stedse fortjene“. Den humane Lænte, som gaar igjennem denne Paragraf, gaar igjennem alle vore Anordninger, og naar saa de Herrer ville svare: Ja, men det er dog saa sørgeligt, at skjøndt alt dette staar i Anordningerne, bliver det dog ikke fulgt, saa tillader jeg mig at sige: Med hvad Ret kan man af enkelte Exemp-ler drage en Slutning, som skal være gjældende for det Hele. Er der ikke braadne Kar i alle Lande? Og er det, fordi maaske en Enkelt har gjort uheldige Erfaringer, berettiget at oversjøre disse som almengyldige for alle Forhold, og i Kraft deraf forlange Alt reformeret? Nei, lad os ikke rokke ved de gamle Begreber, som i Hæren have Ævnd, og lad os saaledes ikke sætte „Hæder“ eller „Ærbødighed“, hvor vore gamle Bestemmelser have „Respekt“. Jeg har tilladt mig at sige, at dette Ord rummer meget Mere end Hæder og Ærbødighed, og naar man siger, at man ikke kan befale en Mand at føle Agtelse, Kjærlighed og Ærbødighed, saa vil jeg sige, at man heller ikke kan befale ham at vise Hæder og Ærbødighed. (Bust: So, udbendig.) Men det skal jo være indvendig, det er dog derpaa, det kommer an. — Jeg skal dernæst tillade mig nogle yderligere Bemærkninger angaaende nogle Misforstaaelser med Hensyn til, hvad der ligger i denne Paragraf. De Herrer have troet, at Alt, hvad det gjælder om, er blot at tage Haanden til Huen; men der er meget Mere, der hører ind under Paragrafen, og det har navnlig Betydning ligeoverfor Ændringsforslaget under Nr. 72 a. Jeg spørger blot om Et: Skal Undermanden, naar han gaar paa Gaden i Uniform, og møder sin Overmand civil, og Undermanden har Fortovsret — skal han saa gaa afveien for Overmanden, eller skal han ikke? Jeg spørger derom, jeg veed det ikke efter alt det Nye, man vil indføre. Men det er kun et enkelt Til